

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 113. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381311230176/facsimile.pdf> (tilgået 28. maj 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

faa lenge, och haffue sin leng for lig ieff, oc lade sin fattige siuge hultrue ligge med sin barn om det er leffuende, heller for lig ieff om det er død; och naar hun kommer end offuen iengklede, at hun maa lifte sig ud och ind i hußet, oc i gaarden, och gjør huad hun kand, at hun iche⁵ schal nødes eller thvinges hen ud til eche eller arbeide, thill høft, thill brøllup oc barlell at forþringe och fordantze sig, at forgiøre oc forarbejde sig faa, at hun forþpilder sit melch, forkalter sit liff eller sin barns liff, heller faa forderffuer sig, at hun aldrig || føder børn der effter faa lenge¹⁰ p.124 fom hun leffuede paa iorden. Der maa faa lidet ved komme och befunderlig paa den thid. Hun er et fkrøbelig kar, och da allermelt; naar hun er da forderffuet, faa haffuer du ieff gjort det, sielf maa du och haffuet, mand haffuer oc det, hand gjør sig sielf; forlømmelle thager iche miere¹⁵ end hun kand faa.

Derfor er en danneqvinde nu inden kirchegang, at hun skal førme offuer sig sielf paa faa lang thid. Och min kiere qvinder, dersom du varft end faa lterch, at du kunde end gaa ud, førend din kirchegangs dag kom; da skulle din²⁰ egen naturlige høffuikhed holde dig inde faa lenge, vden du haffde jo dii ltrre nød och trang till at giffue dig ud, paa det, at en anden fattige fkrøbelige qvinde, der haffuer en skalch inden dørre at drages med, iche skal nyde dig ont adt, och hand skal iche ride dig hende i næfen oc lige:²⁵ alt gich hun ud, hui motte du iche gaa ud; faa schall mangelen fattige fkrøbelige qvinde nyde en hoffmodige ltolt och lterch ltimper ont att; derfor er det best at en bliffuer inde med den anden indtil deris kirchedags gang kommer.

Huorledis det skal gaa thill med kirche gang.³⁰

Nu naar en dannequinde kommer hid til denne kirche dør, da skal hendes fogneprelt gjøre hende en anden thienifte, om hun lader hannem der om bede, end met vand oc liuß, det er afflagt aff gud och kongen offuer all Dan-

marches rige; huilchen qvinde der jo ville nu lenger haffue vand och liuß, hun giffuer sielff tilkiende at hun haffuer en dieffuel med at fare, hun vil liuße oc ltenche fra sig effter munche lere, ellers haffuer hun nu sadant intet behoff,

⁵ gud vere loffuet, ey heller lader diefflen sig ud driffue med
p. 125 poløxe och badspidt huor hand er || thilltede, end liden med liuß oc vand, det heder echon at spotte gud, der maa alt andre vaben til at beltride heller bortdriffue hannem, som mand maa læse om Behemoth hoß Iob i det *xl och
¹⁰ *xli cap: och hoß Paulum thill di Epheser i det sidfte cap:

Men naar hun ltaar for denne kirchedør, da skal sognepresten faa siige thill eder allelammen; I gode chriſtne her er vor kiere løfter kommen thill denne kirche dør i dag effter hendes barnfødtzel, thi ville vi alle thache gud for
¹⁵ hendes skyld, at hun er vel kommen offuer med sit liffs fruct, och vi ville falde paa vor knæ, oc ligge vor hender lammen, och bede en fader vor for hende, at hun motte optucte sine børn udj gudfryctighed och erlighed, oc for alle andre danneqvinder som tilltunde med dieris liffs
²⁰ fruct, her oc andenstedtz, at gud vil ocfaa giffue dem sin naade, at de motte vel komme offuer med deris liffs fruct, oc fiden forvaret for ild oc vand, och at di iche ligger det ihiel, och skal thage schrift for deris barn. Der hør en chriſten bøn thill, oc den schall lkee faa thit som en
²⁵ dannequinde gaar udj kirchen effter sin barn.

Nu liger hand faa til hinde, min kiere løfter kom nu ind igien effter din barnfødtzel til denne prediche ltoel, funt oc altere, och giør alle di gierninger, som en chriſten qvinde bør at giøre, her inden denne kirchedør; vor herre
³⁰ Iesus fend sin naade offuer dig, offuer din mand och børn, och alt det du vel vill indtill evig thid amen.

Dette kand vere kirchegang med sin nøt och gaffn, och huorfor at sognepresten kand liede en dannequinde i kirche effter sit barn, en dannequinde thaler ieg om, fordi at
³⁵ lkiøger och lkarns folch skal en sogneprest iche liede udj kirchen, diefflen maa liede dem i kirchen indtil de rette